ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.7.2020
COM(2020) 270 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ιστορικό

Η απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών [1] («η απόφαση-πλαίσιο») είναι η πρώτη νομική πράξη της ΕΕ σχετικά με τη συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις, βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης[2]. Η απόφαση-πλαίσιο έχει παράσχει έναν πιο αποτελεσματικό μηχανισμό ώστε να διασφαλίζεται ότι τα ανοικτά σύνορα δεν γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από άτομα που θέλουν να διαφύγουν της δικαιοσύνης και έχει συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για την ανάπτυξη και τη διατήρηση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Πρόκειται για μια ευρέως χρησιμοποιούμενη πράξη για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις στην ΕΕ. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία για το 2018[3], ένας εκτιμώμενος μέσος όρος 54,5 % των καταζητουμένων συγκατατέθηκε στην παράδοσή του (σε σύγκριση με τον μέσο όρο του 62,96 % το 2017), με τη διαδικασία παράδοσης να διαρκεί κατά μέσο όρο 16,41 ημέρες μετά τη σύλληψη. Ο μέσος χρόνος παράδοσης για εκείνους που δεν συναινούν είναι περίπου 45,12 ημέρες. Αυτός ο αριθμός έρχεται σε έντονη αντίθεση με τις χρονοβόρες διαδικασίες έκδοσης που υπήρχαν μεταξύ των κρατών μελών πριν από την έκδοση της απόφασης-πλαισίου.

Τον Φεβρουάριο του 2009 η απόφαση-πλαίσιο τροποποιήθηκε από την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τις ερήμην δίκες[4], η οποία εισήγαγε μια σαφή και κοινή βάση για τη μη εκτέλεση των αποφάσεων που εκδίδονται ερήμην του ενδιαφερόμενου προσώπου στη δίκη[5]. Επιπλέον, τα δικονομικά δικαιώματα των προσώπων που συλλαμβάνονται βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης έχουν ενισχυθεί από έξι οδηγίες[6] σχετικά με: το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση[7]· το

---

[1] ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1.

[2] Το πρόγραμμα μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των ποινικών αποφάσεων, που προβλέπεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Τάμπερε και το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 30 Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ C 12 E της 15.1.2001, σ. 10): «η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη που αναπτύχθηκε μέσα από τις κοινές αξίες των κρατών μελών σχετικά με τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ούτως ώστε κάθε αρχή να έχει εμπιστοσύνη ότι οι άλλες αρχές εφαρμόζουν ισοδύναμα πρότυπα προστασίας των δικαιωμάτων στο πλαίσιο των εθνικών τους συστημάτων ποινικής δικαιοσύνης».

[3] https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-el.do

[4] Απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για την τροποποίηση των αποφάσεων-πλαισίων 2002/584/ΔΕΥ, 2005/214/ΔΕΥ, 2006/783/ΔΕΥ, 2008/909/ΔΕΥ και 2008/947/ΔΕΥ και την κατοχύρωση, διά του τρόπου αυτού, των δικονομικών δικαιωμάτων των προσώπων και την προώθηση της εφαρμογής της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων που εκδίδονται ερήμην του ενδιαφερόμενου προσώπου στη δίκη (ΕΕ L 81 της 27.3.2009, σ. 24).

[5] Η ενοποιημένη έκδοση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, σ. 45.

[6] Το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για έναν οδικό χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες αποτέλεσε τη βάση για τις έξι οδηγίες, ΕΕ C 295 της 4.12.2009, σ. 1.

[7] Οδηγία 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία (ΕΕ L 280 της 26.10.2010, σ. 1)· ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2010/64/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία, COM(2018) 857 final:

δικαίωμα ενημέρωσης[8]· το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο[9]· την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας[10]· τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά[11] και τη δικαστική αρωγή[12].

Η Επιτροπή εξέδωσε τρεις εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου[13]. Το 2008, το Συμβούλιο δημοσίευσε εγχειρίδιο για τον τρόπο έκδοσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης για να βοηθήσει τους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα[14], το οποίο αναθεώρησε το 2010[15]. Η Επιτροπή επικαιροποίησε το εγχειρίδιο το 2017[16]. Από τον Μάρτιο του 2006 έως τον Απρίλιο του 2009, η πρακτική

---

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0857

[8]Οδηγία 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 142 της 1.6.2012, σ. 1)· ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2010, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, COM(2018) 858 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0858.

[9] Οδηγία 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας (ΕΕ L 294 της 6.11.2013, σ. 1)· ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ για την εφαρμογή της οδηγίας 2013/48/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας, COM(2019) 560 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0560.

[10] Οδηγία (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας (ΕΕ L 65 της 11.3.2016, σ. 1).

[11] Οδηγία (ΕΕ) 2016/800 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ L 132 της 21.5.2016, σ. 1).

[12] Οδηγία (ΕΕ) 2016/1919 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με τη δικαστική αρωγή για υπόπτους και κατηγορουμένους στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για καταζητουμένους σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (ΕΕ L 297 της 4.11.2016, σ. 1)· διορθωτικό: ΕΕ L 91 της 5.4 2017, σ. 40.

[13] ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ βάσει του άρθρου 34 της απόφασης-πλαισίου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (αναθεωρημένη έκδοση), COM(2006) 8 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0008· ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ για την εφαρμογή, από το 2005, της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών – COM(2007) 407 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1588746623870&uri=CELEX:52007DC0407 και ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ για την εφαρμογή, από το 2007, της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών – COM(2011)175: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1588746744852&uri=CELEX:52011DC0175.

[14] Τελική εκδοχή του ευρωπαϊκού εγχειριδίου για το πώς εκδίδεται το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8216-2008-REV-2/el/pdf.

[15] Αναθεωρημένη εκδοχή του ευρωπαϊκού εγχειριδίου για το πώς εκδίδεται το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17195-2010-REV-1/el/pdf.

[16] Εγχειρίδιο για τον τρόπο έκδοσης και εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ΕΕ C 335 της 6.10.2017, σ. 1:

εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου αποτέλεσε αντικείμενο επανεξέτασης από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών, με την Επιτροπή ως παρατηρητή στο πλαίσιο του 4ου γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων[17]. Ορισμένες πτυχές της απόφασης-πλαισίου τελούν επί του παρόντος υπό επανεξέταση από ομοτίμους στο πλαίσιο του 9ου γύρου αμοιβαίων αξιολογήσεων, στο πλαίσιο της οποίας αξιολογούνται επιλεγμένες πρακτικές και λειτουργικές πτυχές του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης[18].

Στις 27 Φεβρουαρίου 2014, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την αναθεώρηση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης[19], προτείνοντας ιδίως τη διενέργεια προηγούμενου ελέγχου αναλογικότητας· έναν λόγο υποχρεωτικής άρνησης εκτέλεσης του εντάλματος σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα· το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, καθώς και καλύτερο ορισμό των εγκλημάτων στα οποία θα πρέπει να εφαρμόζεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Στην απάντησή της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή εξήγησε τον λόγο για τον οποίο δεν έκρινε σκόπιμη την αναθεώρηση της απόφασης-πλαισίου είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με την αναθεώρηση άλλων πράξεων για την αμοιβαία αναγνώριση[20].

Οι περιορισμοί του δικαστικού ελέγχου από το Δικαστήριο και των εξουσιών επιβολής από την Επιτροπή στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις καταργήθηκαν την 1η Δεκεμβρίου 2014, μετά τη λήξη της πενταετούς μεταβατικής περιόδου σχετικά με τις πράξεις του πρώην τρίτου πυλώνα βάσει του Πρωτοκόλλου αριθ. 36, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης[21]. Κατά συνέπεια, η ερμηνεία της απόφασης-πλαισίου έχει οδηγήσει στην υποβολή ενός σταθερά αυξανόμενου αριθμού αιτήσεων έκδοσης προδικαστικής απόφασης στο Δικαστήριο. Ως εκ τούτου, ο αριθμός των παραπομπών για την έκδοση προδικαστικής απόφασης σχετικά με την απόφαση-πλαίσιο έχει αυξηθεί ταχέως, από συνολικά 12 το 2014 σε πάνω από 50 μέχρι τα μέσα του 2020.

1.2. Σκοπός και κύρια στοιχεία της απόφασης-πλαισίου

Η απόφαση-πλαίσιο αντικατέστησε το παραδοσιακό σύστημα έκδοσης με έναν απλούστερο και ταχύτερο μηχανισμό παράδοσης των καταζητουμένων με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης ή την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας. Βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης. Η δικαστική απόφαση του κράτους μέλους έκδοσης πρέπει να αναγνωρίζεται στο κράτος μέλος εκτέλεσης χωρίς περαιτέρω διατυπώσεις, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι μη εκτέλεσης.

Τα κύρια στοιχεία της απόφασης-πλαισίου που τη διακρίνουν από τα καθεστώτα έκδοσης είναι τα ακόλουθα:

---

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA.

[17] Συνέχεια στις εκθέσεις αξιολόγησης για τον τέταρτο γύρο αμοιβαίων αξιολογήσεων: πρακτική εφαρμογή του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και των σχετικών διαδικασιών παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών· https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15815-2011-INIT/en/pdf.

[18] 9ος γύρος αμοιβαίων αξιολογήσεων - Πεδίο εφαρμογής της αξιολόγησης και απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6333-2019-INIT/en/pdf.

[19] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 27ης Φεβρουαρίου 2014 με συστάσεις προς την Επιτροπή για την αναθεώρηση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης [2013/2109(INL)] (ΕΕ C 285 της 29.8.2017, σ. 135).

[20] Συνέχεια στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με συστάσεις προς την Επιτροπή για την αναθεώρηση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, SP(2014) 447: https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2013/2109(INL).

[21] ΕΕ C 115 της 9.5.2008, σ. 322.

- Το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης είναι δικαστική απόφαση εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης·
- Οι λόγοι μη εκτέλεσης είναι περιορισμένοι και απαριθμούνται εξαντλητικά στην απόφαση-πλαίσιο·
- Δεν προβλέπεται έλεγχος του διττού αξιοποίνου ως προς 32 κατηγορίες αξιόποινων πράξεων, οι οποίες απαριθμούνται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαισίου, όπως ορίζονται από το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος, εάν οι εν λόγω αξιόποινες πράξεις τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφάλειας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών·
- Η παράδοση των υπηκόων ενός κράτους μέλους αποτελεί τον γενικό κανόνα, με ελάχιστες μόνο εξαιρέσεις. Οι εξαιρέσεις αυτές αφορούν την εκτέλεση στερητικών της ελευθερίας ποινών στο αντίστοιχο κράτος μέλος καταγωγής και εφαρμόζονται επίσης σε κατοίκους. Ο κύριος λόγος που υπαγορεύει αυτές τις εξαιρέσεις είναι η προαγωγή της κοινωνικής επανένταξης του καταζητουμένου·
- Προβλέπονται αυστηρές προθεσμίες για τη λήψη απόφασης σχετικά με την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και την παράδοση ενός καταζητουμένου·
- Προκειμένου να απλουστευτούν οι αιτήσεις και να διευκολυνθεί η συμμόρφωση με αυτές, βασίζονται στο έντυπο ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

1.3. Στόχος και πεδίο εφαρμογής της έκθεσης

Στην παρούσα έκθεση αξιολογείται ο τρόπος με τον οποίο η απόφαση-πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο των 27 κρατών μελών για τα οποία έχει δεσμευτική ισχύ[22]. Η αξιολόγηση βασίζεται κυρίως στην ανάλυση των εθνικών μέτρων για τη μεταφορά της απόφασης-πλαισίου που κοινοποιήθηκαν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαισίου.

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν τροποποιήσει το εθνικό τους δίκαιο για τη μεταφορά της απόφασης-πλαισίου από την τελευταία έκθεση της Επιτροπής το 2011[23]. Κατά συνέπεια, κατά την προετοιμασία της παρούσας έκθεσης συνεκτιμήθηκαν τόσο οι συστάσεις της Επιτροπής από προηγούμενες εκθέσεις όσο και οι συστάσεις που διατυπώθηκαν από τον 4ο γύρο αμοιβαίων αξιολογήσεων (π.χ. σχετικά με την αναλογικότητα εκδοθέντων ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης[24]).

[22] Η απόφαση-πλαίσιο είναι δεσμευτική και για τα 27 κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων της Δανίας και της Ιρλανδίας. Στην έκθεση περιλαμβάνεται επίσης το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση-πλαίσιο έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου την 31η Δεκεμβρίου 2020.

[23] ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ για την εφαρμογή, από το 2007, της απόφασης πλαισίου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών – COM(2011) 175: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1588746744852&uri=CELEX:52011DC0175.

[24] Με βάση τα στατιστικά στοιχεία των κρατών μελών σε ορισμένα από αυτά φαίνεται ότι καταγράφεται πτωτική τάση όσον αφορά τον αριθμό των εκδοθέντων ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης: https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-el.do?init=true.

Όπως και η πρώτη έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή από το 2005[25], η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει μια αξιολόγηση των διατάξεων της απόφασης-πλαισίου. Εστιάζει σε επιλεγμένες διατάξεις, οι οποίες αποτελούν τον πυρήνα της απόφασης-πλαισίου και είναι κρίσιμης σημασίας για την ομαλή λειτουργία του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Αυτές οι διατάξεις περιλαμβάνουν ειδικότερα: τον ορισμό των αρμόδιων δικαστικών αρχών, τον ορισμό και το πεδίο εφαρμογής του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα δικονομικά δικαιώματα του καταζητουμένου, τους λόγους μη εκτέλεσης και ελέγχου του διττού αξιοποίνου, καθώς και τις προθεσμίες για τη λήψη απόφασης και την παράδοση του καταζητουμένου.

2. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας έκθεσης, όλα τα κράτη μέλη είχαν κοινοποιήσει τη μεταφορά της απόφασης-πλαισίου στο εθνικό τους δίκαιο[26].

Η γενική αξιολόγηση καταδεικνύει ένα μάλλον ικανοποιητικό επίπεδο εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου σε σημαντικό αριθμό κρατών μελών. Εντούτοις, η αξιολόγηση των εθνικών μέτρων εφαρμογής έχει επίσης καταδείξει ορισμένα ζητήματα συμμόρφωσης σε μερικά κράτη μέλη. Εάν δεν αντιμετωπιστούν, οι ελλείψεις αυτές μειώνουν την αποτελεσματικότητα του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα λάβει όλα τα δέοντα μέτρα για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με την απόφαση-πλαίσιο σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ άλλων κινώντας διαδικασίες επί παραβάσει, όπου αυτό είναι αναγκαίο, σύμφωνα με το άρθρο 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ύστερα από τη δημοσίευση της τελευταίας έκθεσης εφαρμογής η Επιτροπή οργάνωσε πέντε συναντήσεις εμπειρογνωμόνων σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για να τους παράσχει στήριξη ως προς την πρακτική λειτουργία της απόφασης-πλαισίου[27].

Τον Μάρτιο του 2020 συστάθηκε η συντονιστική ομάδα για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης. Σκοπός της ομάδας αυτής είναι να βελτιώσει την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων παραγόντων που συμβάλλουν στη λειτουργία της απόφασης-πλαισίου, δηλ. των ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα και των αρμοδίων χάραξης πολιτικής στα κράτη μέλη, στην Eurojust, το ΕΔΔ, τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή. Οι ανταλλαγές εντός της ομάδας αναμένεται να συμβάλουν σε μεγαλύτερη ομοιομορφία στην εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου.

[25] ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ βάσει του άρθρου 34 της απόφασης-πλαισίου του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (αναθεωρημένη έκδοση), COM(2006) 8 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0008.

[26] Σύμφωνα με το άρθρο 34 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου, τα κράτη μέλη όφειλαν να μεταφέρουν την απόφαση-πλαίσιο στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2003. Στην περίπτωση των κρατών μελών που προσχώρησαν στην ΕΕ μεταγενέστερα (το 2004, το 2007 και το 2013 αντίστοιχα), η ισχύουσα προθεσμία για τη μεταφορά ήταν η ημερομηνία προσχώρησής τους. Περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη τήρησαν τις προθεσμίες για τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο.

[27] Την 1η Απριλίου 2014, την 20ή Νοεμβρίου 2014, την 7η Ιουλίου 2016, την 17η Οκτωβρίου 2017 και την 7η Μαΐου 2019.

3. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΗΜΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

3.1. Αρμόδιες δικαστικές αρχές και κεντρικές αρχές (άρθρα 6 και 7)

Σύμφωνα με το άρθρο 6 όλα τα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου ποιες δικαστικές αρχές είναι αρμόδιες για την έκδοση και την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Σε γενικές γραμμές, πρόκειται για τις οικείες δικαστικές αρχές που είναι αρμόδιες για τη διερεύνηση και την εκδίκαση ποινικών υποθέσεων.

3.1.1. *Δικαστικές αρχές έκδοσης (άρθρο 6 παράγραφος 1)*

Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο όρος «δικαστική αρχή» που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου δεν αφορά μόνο τους δικαστές ή τα δικαιοδοτικά όργανα κράτους μέλους, αλλά πρέπει να ερμηνεύεται ευρύτερα, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που συμμετέχουν στη διοίκηση της ποινικής δικαιοσύνης στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, η εισαγγελική αρχή θεωρείται δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εκτίθεται, άμεσα ή έμμεσα, στον κίνδυνο να λάβει, στο πλαίσιο συγκεκριμένης υπόθεσης, κατευθύνσεις ή οδηγίες από την εκτελεστική εξουσία, όπως ο Υπουργός Δικαιοσύνης, σε σχέση με την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης[28]. Επιπλέον, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η έννοια της «δικαστικής αρχής» δεν μπορεί να ερμηνεύεται ως δυνάμενη να εμπερικλείει αστυνομική υπηρεσία[29] ή όργανο της εκτελεστικής εξουσίας κράτους μέλους, όπως το Υπουργείο Δικαιοσύνης[30].

Δεδομένης της δυνατότητας της εκτελεστικής εξουσίας να δίνει οδηγίες στους εισαγγελείς[31], μικρός αριθμός κρατών μελών όρισε πρόσφατα δικαστήρια ή δικαστές ως τις αρμόδιες αρχές έκδοσης προκειμένου να συμμορφωθούν με τις αποφάσεις που εκδόθηκαν στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-508/18, *OG* και C-82/19 PPU, *PI*[32], καθώς και με την απόφαση που εκδόθηκε στην υπόθεση C-509/18, *PF*[33].

Επί του παρόντος, στο ήμισυ των κρατών μελών, αποκλειστικά αρμόδια για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης είναι δικαστήρια ή δικαστές. Σε λίγα κράτη μέλη, η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης εναπόκειται εξ ολοκλήρου στις εισαγγελικές αρχές. Αρκετά κράτη μέλη έχουν ορίσει τόσο δικαστήρια όσο και εισαγγελίες ως αρχές έκδοσης. Επιπλέον, ορισμένα από αυτά τα κράτη μέλη έχουν ορίσει διαφορετικές αρχές ανάλογα με το στάδιο στο οποίο βρίσκονται οι ποινικές διαδικασίες (π.χ. πριν και μετά την απαγγελία κατηγορίας ή πριν από τη δίκη και κατά τη διάρκεια αυτής) ή ανάλογα με τον σκοπό του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (δίωξη ή εκτέλεση ποινής). Σε ένα κράτος μέλος, δικαστήριο εγκρίνει πρόταση που καταθέτει εισαγγελία για την έκδοση

---

[28] Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI, C-508/18 και C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456 και *PF*, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457· αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 2019, *JR και YC*, C-566/19 PPU και C-626/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1077, *XD*, C-625/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1078 και *ZB*, C-627/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1079.

[29] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2016, *Poltorak*, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858.

[30] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2016, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861.

[31] Πίνακας αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης 2019: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf, σ. 51-52.

[32] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαΐου 2019, *OG* και *PI*, C-508/18 και C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456.

[33] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαΐου 2019, *PF*, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457.

ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης[34]. Ένα κράτος μέλος όρισε ως αρμόδιες αρχές την οικεία εισαγγελία και την υπηρεσία ποινικών κυρώσεων. Μικρός αριθμός κρατών μελών έχει ορίσει έναν μόνο ειδικό φορέα (π.χ. την εισαγγελία).

3.1.2. *Δικαστικές αρχές εκτέλεσης (άρθρο 6 παράγραφος 2)*

Όσον αφορά τις αρμόδιες αρχές εκτέλεσης, η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών έχει ορίσει δικαστήρια (π.χ. εφετεία, περιφερειακά δικαστήρια, ανώτερα δικαστήρια) ή δικαστές. Για παράδειγμα, ένα κράτος μέλος όρισε ένα ειδικό δικαστήριο ανηλίκων για ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που αφορούν ανηλίκους· ένα άλλο κράτος μέλος όρισε δύο διαφορετικούς φορείς ανάλογα με το αν ένα πρόσωπο συναινεί στην παράδοση ή όχι. Λίγα κράτη μέλη έχουν ορίσει εισαγγελίες. Μικρός αριθμός κρατών μελών έχει ορίσει τόσο δικαστήρια όσο και εισαγγελίες. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ορίσει έναν μόνο ειδικό φορέα (π.χ. την εισαγγελία ή το ανώτερο δικαστήριο).

3.1.3. *Κεντρικές αρχές (άρθρο 7)*

Το άρθρο 7 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν μία ή περισσότερες κεντρικές αρχές για να επικουρούν τις αρμόδιες δικαστικές αρχές με τη διοικητική διαβίβαση και παραλαβή των ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης, καθώς και κάθε επίσημη αλληλογραφία που την ή τις αφορά.

Σημαντικός αριθμός κρατών μελών έχει ορίσει μια κεντρική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, πρόκειται για το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Μικρός αριθμός κρατών μελών έχει ορίσει περισσότερες από μία κεντρικές αρχές (π.χ. τρεις κεντρικές αρχές: εκτός από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, τον Γενικό Εισαγγελέα και το Αρχηγείο της Αστυνομίας ή το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εσωτερικών και την Ομοσπονδιακή Αστυνομία Δίωξης του Εγκλήματος).

Λίγα κράτη μέλη ανέθεσαν στην ή στις ορισθείσες κεντρικές αρχές πρόσθετες εξουσίες που δεν προβλέπονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 (π.χ. οι κεντρικές αρχές είναι υπεύθυνες για την προκαταρκτική έγκριση εισερχόμενων ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης ή η κεντρική αρχή δύναται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αναβάλει την εκτέλεση μιας απόφασης για παράδοση).

3.2. Γλωσσικό καθεστώς (άρθρο 8 παράγραφος 2)

Δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 2, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης πρέπει να μεταφράζεται στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους εκτέλεσης. Τα κράτη μέλη δύνανται να δηλώσουν ότι θα δέχονται μετάφραση σε μία ή περισσότερες άλλες επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη κατέθεσαν δήλωση στην οποία ανέφεραν ότι δέχονται ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης σε άλλες επίσημες γλώσσες εκτός της δικής τους (συνήθως στα αγγλικά)[35]. Μικρός αριθμός κρατών μελών έχει εξαρτήσει τις δηλώσεις του από την προϋπόθεση να υπάρχει αμοιβαία δέσμευση από άλλα κράτη

[34] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Οκτωβρίου 2019, *NJ*, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.
[35] Εγχειρίδιο για τον τρόπο έκδοσης και εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ΕΕ C 335 της 6.10.2017, σ. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, σ. 74– 75.

μέλη. Λίγα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει προτιμησιακά γλωσσικά καθεστώτα για τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης που προέρχονται από ορισμένα γειτονικά κράτη μέλη.

3.3. Ορισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και υποχρέωση σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών (άρθρο 1)

3.3.1. *Ορισμός (άρθρο 1 παράγραφος 1)*

Όλα τα κράτη μέλη μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου, το οποίο ορίζει το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης ως δικαστική απόφαση[36] η οποία εκδίδεται από κράτος μέλος προς τον σκοπό της σύλληψης και της παράδοσης από άλλο κράτος μέλος προσώπου που καταζητείται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου στερητικών της ελευθερίας.

Τα περισσότερα κράτη μέλη αναφέρονται ρητώς στο ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης ως δικαστική απόφαση και σχεδόν όλα τα κράτη μέλη προβλέπουν ρητώς ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης πρέπει να εφαρμόζεται για την άσκηση ποινικής δίωξης ή για την εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφαλείας στερητικών της ελευθερίας. Ωστόσο, όσον αφορά τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης με σκοπό την άσκηση ποινικής δίωξης, λίγα κράτη μέλη παρέκκλιναν από την απόφαση-πλαίσιο υιοθετώντας μια στενότερη προσέγγιση για τις διαδικασίες άσκησης δίωξης, απαιτώντας το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης να «πληροί όλες τις προϋποθέσεις για τη διεξαγωγή δίκης»[37]. Σε όλα τα κράτη μέλη γίνεται αναφορά σε «ποινή στερητική της ελευθερίας»· ωστόσο, σε μικρό αριθμό κρατών μελών δεν γίνεται ρητή αναφορά σε «μέτρο στερητικό της ελευθερίας».

3.3.2. *Υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών (άρθρο 1 παράγραφος 3 και αιτιολογικές σκέψεις 10, 12 και 13)*

Το άρθρο 1 παράγραφος 3 ορίζει ότι η απόφαση-πλαίσιο δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση[38]. Το άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση παραπέμπει στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης[39], στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών[40] και στις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών.

Στην αιτιολογική σκέψη 10 διευκρινίζεται ότι ο μηχανισμός του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης βασίζεται σε υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Η εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού δύναται να ανασταλεί μόνον στην περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτη μέλη των αρχών που διατυπώνονται στο

[36] Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2016, *Poltorak*, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858· *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861 και απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Οκτωβρίου 2019, *NJ*, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.

[37] Η πλήρωση όλων των προϋποθέσεων για τη διεξαγωγή δίκης σημαίνει ότι έχει εκδοθεί απόφαση για την άσκηση δίωξης εις βάρος προσώπου και για την παραπομπή του σε ακροατήριο για αξιόποινη πράξη.

[38] ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 13.

[39] ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 391.

[40] Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών της 4ης Νοεμβρίου 1950 (ETS αριθ. 005).

άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση[41], η οποία διαπιστώνεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 2 της εν λόγω Συνθήκης[42], με τις συνέπειες που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου[43] της εν λόγω Συνθήκης[44].

Η αιτιολογική σκέψη 12 προβλέπει ότι καμία από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαισίου δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο ώστε να απαγορεύει την άρνηση παράδοσης προσώπου για το οποίο έχει εκδοθεί ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εφόσον αντικειμενικά στοιχεία δείχνουν ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης εκδίδεται προς τον σκοπό της δίωξης ή τιμωρίας προσώπου λόγω του φύλου, της φυλής, της θρησκείας, της εθνοτικής καταγωγής, της ιθαγένειας, της γλώσσας, των πολιτικών φρονημάτων ή του γενετήσιου προσανατολισμού τους ή ότι η θέση του προσώπου μπορεί να επιδεινωθεί για οποιονδήποτε από τους προαναφερόμενους λόγους. Στην αιτιολογική σκέψη 12 αναφέρεται επίσης ότι η απόφαση-πλαίσιο δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους συνταγματικούς τους κανόνες σε σχέση με το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την ελευθερία του τύπου και την ελευθερία της έκφρασης σε άλλα μέσα.

Η αιτιολογική σκέψη 13 αντανακλά το άρθρο 4 και το άρθρο 19 παράγραφος 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου αναφέρεται ότι κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς κράτος όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση[45].

Αυτές οι διατάξεις εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, όταν ενεργούν τόσο ως κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος όσο και ως κράτος μέλος εκτέλεσης[46].

Η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών έχει μεταφέρει ρητώς στο εθνικό τους δίκαιο την υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, ορισμένα εξ αυτών κατά τρόπο γενικό και άλλα με ειδική αναφορά στα δικαιώματα που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 12 και 13. Για παράδειγμα, ορισμένες διατάξεις για τη μεταφορά της υποχρέωσης στο εθνικό δίκαιο παραπέμπουν κατά τρόπο γενικό σε συνθήκες για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες[47] και/ή στο άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Λίγα κράτη

[41] Πριν από τις τροποποιήσεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: άρθρο 6 παράγραφος 1.
[42] Πριν από τις τροποποιήσεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: άρθρο 7 παράγραφος 1.
[43] Πριν από τις τροποποιήσεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: άρθρο 7 παράγραφος 2.
[44] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, *LM*, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586.
[45] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 2016, *Aranyosi και Căldăraru*, C-404/15 και C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, σκέψη 104· απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2016, *Petruhhin*, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, σκέψη 60· διάταξη του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2017, *Schotthöfer & Steiner κατά Adelsmayr*, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633, σκέψη 27· απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, *ML*, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589. απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 2019, *Dorobantu*, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857 και απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 2020, *IN*, στην υπόθεση C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, σκέψεις 63 έως 68.
[46] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιανουαρίου 2013, *Radu* C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, σκέψεις 39 έως 43· απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 2015, *Lanigan*, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474, σκέψεις 53 έως 54 και απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Δεκεμβρίου 2018, IK, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, σκέψεις 66 και 67.
[47] Για παράδειγμα, στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών· στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας της 10ης Δεκεμβρίου 1984· στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα της 16ης Δεκεμβρίου 1966· στη Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951.

μέλη μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 1 παράγραφος 3 της απόφασης-πλαισίου κάνοντας αναφορά μόνο στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και παραλείποντας να κάνουν αναφορά στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ορισμένα κράτη μέλη παραπέμπουν επίσης σε εθνικά συντάγματα. Ωστόσο, αναφορές σε εθνικά συντάγματα ενδέχεται να υπερβαίνουν το άρθρο 1 παράγραφος 3 της απόφασης-πλαισίου, ιδίως διότι το άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση αναφέρεται μόνο στις κοινές συνταγματικές αρχές των κρατών μελών. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαιτούν επίπεδο εθνικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων από άλλο κράτος μέλος υψηλότερο από εκείνο που προβλέπει το δίκαιο της ΕΕ[48].

Επιπλέον, μικρός αριθμός κρατών μελών δεν έχει παραπέμψει ρητώς στα θεμελιώδη δικαιώματα και στις θεμελιώδεις νομικές αρχές στις οικείες διατάξεις εφαρμογής, δεδομένου ότι, βάσει του συνταγματικού τους δικαίου, υποχρεούνται να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις νομικές αρχές.

Παρά την απουσία αντίστοιχης διάταξης στην απόφαση-πλαίσιο, τα περισσότερα κράτη μέλη προβλέπουν ρητώς έναν υποχρεωτικό λόγο μη εκτέλεσης του εντάλματος, για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ή κάνουν αναφορά σε παραβιάσεις των δικαιωμάτων που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 12 και 13 (π.χ. λόγω της φυλής, της ιθαγένειας, της θρησκείας ή των πολιτικών φρονημάτων).

3.4. Έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 2 παράγραφος 1 και άρθρο 8 παράγραφος 1)

3.4.1. *Πεδίο εφαρμογής και προϋποθέσεις έκδοσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 2 παράγραφος 1)*

Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης μπορεί να εκδίδεται για πράξεις που τιμωρούνται από το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης του σχετικού εντάλματος με στερητική της ελευθερίας ποινή ή με στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον δώδεκα μηνών ή, εάν έχει ήδη επιβληθεί ποινή ή μέτρο ασφαλείας, για απαγγελθείσες καταδίκες διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων μηνών.

Η διάταξη αυτή μεταφέρθηκε κατά τρόπο σύμμορφο στο εθνικό δίκαιο από τα περισσότερα κράτη μέλη. Ωστόσο, μικρός αριθμός κρατών μελών δεν έχει προβλέψει ρητώς τη διακριτική ευχέρεια των οικείων αρμόδιων δικαστικών αρχών έκδοσης να εξετάζουν κατά πόσο, ενόψει των ιδιαίτερων περιστάσεων κάθε υπόθεσης, η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας[49].

Λίγα κράτη μέλη έχουν προβλέψει στενότερο πεδίο εφαρμογής ώστε να λαμβάνουν υπόψη την αρχή της αναλογικότητας[50] όσον αφορά τα ευρωπαϊκά εντάλματα σύλληψης

[48] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2013, *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, σκέψη 63 και απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου, *Dorobantu*, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, σκέψη 79.

[49] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαΐου 2019, *OG και PI*, C-508/18 και C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, σκέψεις 71 και 75.

[50] ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ για την εφαρμογή, από το 2007, της απόφασης-πλαισίου του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0175&from=EL, σ.

που μπορούν να εκδίδουν οι δικαστικές αρχές τους (π.χ. επιβάλλοντας υψηλότερα κατώτατα όρια, απαιτώντας να εξακολουθεί να ισχύει η υποχρέωση έκτισης ποινής διάρκειας τεσσάρων μηνών ή προβλέποντας ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης πρέπει να είναι προς το συμφέρον της δικαιοσύνης).

Η απόφαση-πλαίσιο δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη σχετικά με την παράδοση για αξιόποινες πράξεις που τιμωρούνται με ποινή διάρκειας μικρότερης από το κατώτατο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, όταν αυτές οι αξιόποινες πράξεις είναι παρεπόμενες των κύριων αξιόποινων πράξεων που πληρούν το εν λόγω κατώτατο όριο[51]. Στην πράξη, ορισμένα κράτη μέλη έχουν αποφασίσει να επιτρέπουν την παράδοση σε τέτοιες περιπτώσεις, ενώ άλλα κράτη μέλη όχι[52].

Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έχουν προσαρμόσει ρητώς το πεδίο εφαρμογής σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2009/829/ΔΕΥ του Συμβουλίου για μέτρα επιτήρησης εναλλακτικά προς την προσωρινή κράτηση [53], ώστε η έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης να είναι επίσης δυνατή στην περίπτωση μη πλήρωσης του κατώτατου ορίου των 12 μηνών, εάν ένα μέτρο επιτήρησης έχει παραβιαστεί.

3.4.2. *Απαιτήσεις για το περιεχόμενο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και το πρώτο επίπεδο δικαστικής προστασίας (άρθρο 8 παράγραφος 1)*

Το άρθρο 8 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου καθορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης[54]. Πιο συγκεκριμένα, το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- ένδειξη ότι υπάρχει εκτελεστή δικαστική απόφαση[55] (όπως εθνικό ένταλμα σύλληψης), η οποία πρέπει να είναι διαφορετική από το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης ώστε να διασφαλίζεται το πρώτο επίπεδο δικαστικής προστασίας[56]·
- τη φύση και τον νομικό χαρακτηρισμό του αδικήματος·
- περιγραφή των περιστάσεων υπό τις οποίες τελέσθηκε η αξιόποινη πράξη, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου, του τόπου της τέλεσης και του βαθμού συμμετοχής του καταζητουμένου στην αξιόποινη πράξη, καθώς και την επιβληθείσα ποινή[57]·

---

[51] Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Εκδόσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1957 (ETS αριθ. 024) περιέχει μια διάταξη σχετικά με τα παρεπόμενα αδικήματα.

[52] Εγχειρίδιο για τον τρόπο έκδοσης και εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ΕΕ C 335 της 6.10.2017, σ. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, σ. 82.

[53] Απόφαση-πλαίσιο 2009/829/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την εφαρμογή, μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στις αποφάσεις περί μέτρων επιτήρησης εναλλακτικά προς την προσωρινή κράτηση (ΕΕ L 294 της 11.11.2009, σ. 20).

[54] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Δεκεμβρίου 2008, *Leymann και Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669 και απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Ιανουαρίου 2018, *Piotrowski*, C-367/16, EU:C:2018:27, σκέψεις 57 έως 59.

[55] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 2016, *Bob-Dogi*, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, σκέψεις 54 και 58 και απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2016, *Özçelik*, C-453/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:860, σκέψεις 33 έως 37.

[56] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 2016, *Bob-Dogi*, C-241/15, ECLI:EU:C:2017:385, σκέψεις 55 και 56. απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαΐου 2019, *OG και PI*, C-508/18 και C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, σκέψεις 66 και 67 και απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαΐου 2019, *PF*, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, σκέψεις 44 και 45.

[57] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Δεκεμβρίου 2008, *Leymann και Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, σκέψη 52. Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Δεκεμβρίου 2018, *IK*, C-551/18

Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 8 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαισίου κατά τρόπο πλήρη και σύμμορφο, ενώ ο αριθμός των κρατών μελών που μετέφεραν αυτούσιο το άρθρο 8 παράγραφος 1 ήταν συγκριτικά υψηλός. Ένα κράτος μέλος ορίζει ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης πρέπει να συνοδεύεται από πρόσθετα έγγραφα (π.χ. αντίγραφο των ισχυουσών διατάξεων, έκθεση σχετικά με τα περιστατικά στα οποία βασίζεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των αποδεικτικών στοιχείων).

3.5. Απευθείας επαφές μεταξύ της δικαστικής αρχής έκδοσης του εντάλματος και της δικαστικής αρχής εκτέλεσης (άρθρο 10 παράγραφος 5 και άρθρο 15 παράγραφος 2)

Το άρθρο 10 παράγραφος 5 προβλέπει ότι όλες οι δυσχέρειες σχετικά με τη διαβίβαση ή τη γνησιότητα οποιουδήποτε εγγράφου που απαιτείται για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης πρέπει να ρυθμίζονται με απευθείας επαφές μεταξύ των ενδιαφερόμενων δικαστικών αρχών ή, ενδεχομένως, με την παρέμβαση των κεντρικών αρχών των κρατών μελών (βλ. 3.1). Πάνω από τα μισά κράτη μέλη μετέφεραν ορθά το άρθρο 10 παράγραφος 5 στο εθνικό τους δίκαιο· σε ορισμένα κράτη μέλη, ωστόσο, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις, ενώ μικρός αριθμός κρατών μελών το έχει μεταφέρει στο εθνικό του δίκαιο μόνο εν μέρει (π.χ. με ρητή αναφορά του ζητήματος της γνησιότητας, αλλά όχι των ζητημάτων της διαβίβασης).

Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2, εάν η δικαστική αρχή εκτέλεσης κρίνει ότι οι πληροφορίες που διαβιβάσθηκαν από το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος δεν αρκούν ώστε να της επιτρέψουν να αποφασίσει για την παράδοση, ζητεί την κατεπείγουσα προσκόμιση των απαραίτητων συμπληρωματικών πληροφοριών[58], ιδίως σε σχέση με τα άρθρα 3 έως 5 (Λόγοι μη εκτέλεσης, βλ. 3.8 και Εγγυήσεις, βλ. 3.9) και το άρθρο 8 (Περιεχόμενο, βλ. 3.4.2.) της απόφασης-πλαισίου[59]. Η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να ορίζει προθεσμία για την παραλαβή των εν λόγω πληροφοριών, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 17 (βλ. 3.13). Πολλά κράτη μέλη μετέφεραν τη διάταξη στο εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμμορφο. Ορισμένα κράτη μέλη δεν αναφέρονται ρητώς στο στοιχείο του κατεπείγοντος, αλλά διευκρινίζουν ότι πρέπει να ορίζονται προθεσμίες. Ένα κράτος μέλος μετέφερε στο εθνικό του δίκαιο τη διάταξη ως προαιρετική. Ωστόσο, σε δύο κράτη μέλη δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις.

PPU, ECLI:EU:C:2018:991 και απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαρτίου 2020, *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, σκέψη 37.

[58] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 2016, *Aranyosi και Căldăraru*, C-404/15 και C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, σκέψη 95 και 96· απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 2016, Bob-Dogi, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, σκέψη 65· Απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Ιανουαρίου 2018, *Piotrowski*, C-367/16, EU:C:2018:27, σκέψεις 60 και 61· απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, *ML*, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589, σκέψη 63 και απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 2019, *Dorobantu*, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, σκέψη 67.

[59] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2017, *Ardic*, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026, σκέψη 91.

3.6. Εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 1 παράγραφος 2)

Η δικαστική αρχή εκτέλεσης έχει γενική υποχρέωση να εκτελεί ένα ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης[60] και σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης-πλαισίου (άρθρο 1 παράγραφος 2).

Λιγότερα από τα μισά κράτη μέλη έχουν εισαγάγει ρητή αναφορά στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης στο δίκαιό τους. Δύο κράτη μέλη έχουν κάνει αναφορά στην εν λόγω αρχή στο μη δεσμευτικό δίκαιο, ενώ λίγα κράτη μέλη έχουν κάνει αναφορά στην αρχή της αμοιβαιότητας. Σε ορισμένα άλλα κράτη μέλη, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν ειδικές διατάξεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Σε περιπτώσεις όπου η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης δεν αναφέρεται ρητώς στις διατάξεις του εθνικού δικαίου που μεταφέρουν την απόφαση-πλαίσιο, μπορεί να συναχθεί από τη δομή των εν λόγω διατάξεων. Ωστόσο, ιδίως η μεταφορά των λόγων μη εκτέλεσης στο εθνικό δίκαιο υποδεικνύει ότι η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης δεν τηρείται πλήρως σε σημαντικό αριθμό κρατών μελών (βλ. 3.8).

3.7. Διττό αξιόποινο (άρθρο 2 παράγραφος 2 και 4)

3.7.1. *Κατάλογος των 32 αδικημάτων για τα οποία χωρεί παράδοση χωρίς έλεγχο του διττού αξιοποίνου (άρθρο 2 παράγραφος 2)*

Το άρθρο 2 παράγραφος 2 παρέχει τον κατάλογο 32 κατηγοριών αξιόποινων πράξεων για τις οποίες χωρεί παράδοση χωρίς έλεγχο του διττού αξιοποίνου, εφόσον τιμωρούνται στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος με στερητική της ελευθερίας ποινή ή στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφάλειας ανώτατης διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών και όπως ορίζονται από το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης[61].

Ορισμένες από τις κατηγορίες των 32 αξιόποινων πράξεων έχουν εναρμονιστεί σε ορισμένο βαθμό σε επίπεδο ΕΕ βάσει του άρθρου 83 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.[62]

---

[60] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2013, *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, σκέψη 36· απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαΐου 2013, *Jeremy F*, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, σκέψη 34 και απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 2016, *Aranyosi και Căldăraru*, C-404/15 και C-659/15 PPU, σκέψη 79.

[61] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαΐου 2007, *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, σκέψεις 48 έως 60 και απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαρτίου 2020, *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, σκέψεις 36 έως 39.

[62] Για παράδειγμα: **οικονομικό έγκλημα**: Οδηγία 2014/62/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου, και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 151 της 21.5.2014, σ. 1)· **τρομοκρατία**: Οδηγία (ΕΕ) 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου και για την τροποποίηση της απόφασης 2005/671/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 31.3.2017, σ. 6)· **έγκλημα στον κυβερνοχώρο**: Οδηγία 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Αυγούστου 2013, για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου ΕΕ L 218 της 14.8.2013, σ. 8) και **εμπορία ανθρώπων**: Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1).

Τα κράτη μέλη στην πλειονότητά τους μετέφεραν αυτούσιο το άρθρο 2 παράγραφος 2 στο εθνικό τους δίκαιο. Λίγα κράτη μέλη έχουν εισαγάγει άμεση παραπομπή στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στην εθνική τους νομοθεσία. Εντούτοις, δύο κράτη μέλη έχουν εισαγάγει ουσιώδεις αλλαγές που επηρεάζουν τον κατάλογο των 32 αξιόποινων πράξεων (π.χ. περιορίζοντας το πεδίο εφαρμογής ορισμένων κατηγοριών ή μη μεταφέροντας όλες τις κατηγορίες στο εθνικό τους δίκαιο). Επιπλέον, λίγα κράτη μέλη προβλέπουν τη διενέργεια ελέγχου του διττού αξιοποίνου σε υποθέσεις που αφορούν τους υπηκόους τους. Ένα κράτος μέλος προβλέπει ότι τα επιβαρυντικά στοιχεία δεν θα πρέπει να συνεκτιμώνται όταν λαμβάνεται υπόψη το κατώτατο όριο των τριών τουλάχιστον ετών στην περίπτωση που το κράτος μέλος ενεργεί ως κράτος μέλος εκτέλεσης.

3.7.2. *Έλεγχος του διττού αξιοποίνου (άρθρο 2 παράγραφος 4)*

Η δικαστική αρχή εκτέλεσης δύναται να ελέγχει το διττό αξιόποινο για αξιόποινες πράξεις που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των 32 αξιόποινων πράξεων ή για αξιόποινες πράξεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο αλλά για τις οποίες το κατώτατο όριο των τριών ετών δεν πληρούται[63]. Κατά συνέπεια, η παράδοση μπορεί να εξαρτηθεί από την προϋπόθεση ότι οι πράξεις για τις οποίες εκδίδεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης συνιστούν αξιόποινη πράξη δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης, ανεξαρτήτως των στοιχείων αντικειμενικής υποστάσεως ή του νομικού χαρακτηρισμού αυτής[64] (άρθρο 2 παράγραφος 4). Όλα τα κράτη μέλη μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 2 παράγραφος 4 της απόφασης-πλαισίου. Ωστόσο, σε μικρό αριθμό κρατών μελών, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις που αφορούν την απουσία διττού αξιοποίνου ως λόγο μη εκτέλεσης (βλ. 3.8.2.).

Τα περισσότερα κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο ρητώς ότι ο έλεγχος του διττού αξιοποίνου πρέπει να διενεργείται όσον αφορά την αντίστοιχη αξιόποινη πράξη δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης «ανεξαρτήτως των στοιχείων αντικειμενικής υποστάσεως ή του νομικού χαρακτηρισμού αυτής».

Επιπλέον, μικρός αριθμός κρατών μελών έχει επιβάλει πρόσθετες προϋποθέσεις (π.χ. την απαίτηση η αξιόποινη πράξη που υπόκειται στον έλεγχο του διττού αξιοποίνου να τιμωρείται με ποινή φυλάκισης διάρκειας 12 μηνών τόσο στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος όσο και στο κράτος μέλος εκτέλεσης[65]· ή την απαίτηση χαρακτηρισμού της ως πταίσματος ή ως κακουργήματος δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης· ή τη μη συνεκτίμηση των επιβαρυντικών στοιχείων όταν λαμβάνεται υπόψη το κατώτατο όριο των 12 τουλάχιστον μηνών· ή την επιβολή απαίτησης, σχετικά με ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης προς τον σκοπό της εκτέλεσης, να εξακολουθεί να ισχύει η υποχρέωση έκτισης ποινής διάρκειας τεσσάρων μηνών).

3.8. Λόγοι μη εκτέλεσης (άρνηση) (άρθρα 3, 4 και 4α)

Η γενική υποχρέωση εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 περιορίζεται από τους λόγους υποχρεωτικής και προαιρετικής μη εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 3, 4 και 4α της απόφασης-

[63] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαρτίου 2020, *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, σκέψη 42.
[64] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 2017, *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, σκέψεις 35, 38 και 49.
[65] Βλ. διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Σεπτεμβρίου 2015, *A*, C-463/15, ECLI:EU:C:2015:634.

πλαισίου). Οι λόγοι αυτοί είναι εξαντλητικοί[66]. Όσον αφορά τους λόγους προαιρετικής μη εκτέλεσης, η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να επικαλεστεί μόνον τους λόγους που έχουν μεταφερθεί στο εθνικό της δίκαιο[67]. Επιπλέον, σκοπός της άρνησης εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης είναι να αποτελεί εξαίρεση, η οποία πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά[68].

Ωστόσο, από την αξιολόγηση προκύπτει ότι περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη έχουν προβλέψει πρόσθετους λόγους μη εκτέλεσης [π.χ. βάσει των θεμελιωδών δικαιωμάτων (βλ. 3.3.2.), της διάπραξης πολιτικών αδικημάτων, της αρχής της αναλογικότητας, πρόσθετων κατώτατων ορίων στο κράτος μέλος εκτέλεσης (βλ. 3.7.2.), της απαίτησης πλήρωσης όλων των προϋποθέσεων για τη διεξαγωγή δίκης (βλ. 3.3.1.) ή ένδειξης ενοχής, εάν ένας καταζητούμενος δεν συγκατατίθεται, καθώς και λόγω κινδύνου για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή άλλα ουσιώδη συμφέροντα του κράτους μέλους εκτέλεσης].

Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη έχουν προβλέψει πρόσθετες απαιτήσεις και περιορισμούς σχετικά με τους υπηκόους τους (π.χ. έλεγχο του διπλού αξιοποίνου σε υποθέσεις που αφορούν υπηκόους τους).

3.8.1. *Υποχρεωτικοί λόγοι μη εκτέλεσης*

Όταν συντρέχουν ένας ή περισσότεροι από τους τρεις υποχρεωτικούς λόγους μη εκτέλεσης, η δικαστική αρχή εκτέλεσης πρέπει να αρνηθεί την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 3).

- **Αμνηστία (άρθρο 3 παράγραφος 1)**

Η εκτέλεση δεν πρέπει να γίνεται δεκτή εάν η αξιόποινη πράξη την οποία αφορά το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης καλύπτεται από αμνηστία στο κράτος μέλος εκτέλεσης. Επίσης απαιτείται το κράτος μέλος εκτέλεσης να έχει αρμοδιότητα για τη δίωξη αυτής της αξιόποινης πράξης σύμφωνα με το ποινικό του δίκαιο. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη μετέφεραν το άρθρο 3 παράγραφος 1 στο εθνικό τους δίκαιο. Σε ένα κράτος μέλος, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστεί η σχετική διάταξη. Μικρός αριθμός κρατών μελών χρησιμοποιεί τον όρο «χάρη» αντί του όρου «αμνηστία» ή αμφότερους τους όρους.

- **Ne bis in idem (άρθρο 3 παράγραφος 2)**

Η εκτέλεση πρέπει να μην γίνεται δεκτή εάν η δικαστική αρχή εκτέλεσης ενημερωθεί ότι ο καταζητούμενος δικάσθηκε τελεσιδίκως[69] από κράτος μέλος για τις αυτές πράξεις (η

---

[66] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Οκτωβρίου 2009, *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, σκέψη 57 και απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 2016, *Aranyosi και Căldăraru*, C-404/15 και C-659/15 PPU, ECLI: EU:C:2016:198, σκέψη 80.

[67] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, σκέψη 21.

[68] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, σκέψη 19 και απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Αυγούστου 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628, σκέψη 50.

[69] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Φεβρουαρίου 2003, *Gözütok και Brügge*, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87· απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαρτίου 2005, *Miraglia*, C-469/03, ECLI:EU:C:2005:156· απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Σεπτεμβρίου 2006, *van Straaten*, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614· απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2008, *Turanský*, C-491/07, ECLI:EU:C:2008:768· απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2010, *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683· απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Ιουνίου 2014, *M*, C-398/12, ECLI:EU:C:2014:1057· απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2016, *Kossowski*, C-486/14,

απαίτηση idem[70] ως αυτοτελής έννοια του δικαίου της ΕΕ[71]). Απαιτείται επίσης, σε περίπτωση καταδίκης, η καταδίκη να έχει εκτιθεί ή να εκτίεται ή να μην μπορεί πλέον να εκτιθεί σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους της καταδίκης (οι απαιτήσεις επιβολής[72]).

Όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 3 παράγραφος 2. Ωστόσο, μικρός αριθμός κρατών μελών χρησιμοποιεί τη διατύπωση «την αυτή αξιόποινη πράξη» αντί της διατύπωσης «τις αυτές πράξεις»[73]. Όσον αφορά τις απαιτήσεις επιβολής, αρκετά κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει και τα τρία εναλλακτικά κριτήρια.

- **Ακαταλόγιστο λόγω ηλικίας (άρθρο 3 παράγραφος 3)**

Η εκτέλεση πρέπει να μην γίνεται δεκτή σε περίπτωση που ο καταζητούμενος, λόγω της ηλικίας του, δεν μπορεί να θεωρηθεί ποινικώς υπεύθυνος για τις πράξεις για τις οποίες εκδόθηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους εκτέλεσης[74]. Δεν έχουν εντοπιστεί ζητήματα όσον αφορά τη μεταφορά του άρθρου 3 παράγραφος 3, παρότι το ηλικιακό όριο ποινικής ευθύνης μπορεί να διαφέρει ανά κράτος μέλος.

3.8.2. *Λόγοι προαιρετικής μη εκτέλεσης (άρθρα 4 και 4α)*

Τα άρθρα 4 και 4α της απόφασης-πλαισίου προβλέπουν οκτώ λόγους προαιρετικής μη εκτέλεσης. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο τους λόγους προαιρετικής μη εκτέλεσης[75].

Κάποια κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο μόνον ορισμένους από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 4. Επιπλέον, αρκετά κράτη μέλη έχουν καταστήσει υποχρεωτικούς όλους τους λόγους που μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο και δεν έδωσαν διακριτική ευχέρεια στις οικείες εκτελεστικές αρχές. Λίγα μόνο κράτη μέλη έχουν καταστήσει προαιρετικούς όλους τους λόγους που μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο. Επιπλέον, κάποια κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο

ECLI:EU:C:2016:483 και απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, *AY*, C-268/17, ECLI:EU:C:2018:602.

[70] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 2006, *Van Esbroeck*, C-436/04, ECLI:EU:C:2006:165· απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Σεπτεμβρίου 2006, *van Straaten*, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614· απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Νοεμβρίου 2006, *Gasparini και λοιπών*, C-467/04, ECLI:EU:C:2006:610· απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2007, *Kretzinger*, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441· απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2007, *Kraaijenbrink*, C-367/05, ECLI:EU:C:2007:444· και απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2010, *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

[71] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2010, *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683, σκέψη 38.

[72] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Φεβρουαρίου 2003, *Gözütok και Brügge*, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87· απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2007, Kretzinger, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441· απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Δεκεμβρίου 2008, *Bourquain*, C-297/07, ECLI:EU:C:2008:708 και απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Μαΐου 2014, *Spasic*, C- 129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

[73] Η ίδια παρατήρηση ισχύει και για άλλα σχετικά άρθρα, π.χ. το άρθρο 4 παράγραφοι 2, 3 και 5 της απόφασης-πλαισίου, όπου χρησιμοποιείται η διατύπωση «αυτές πράξεις».

[74] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Ιανουαρίου 2018, *Piotrowski*, C-367/16, ECLI:EU:C:2018:27.

[75] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Οκτωβρίου 2009, *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, σκέψεις 59 έως 61 και απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, σκέψη 21.

ορισμένους από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 4 και στο άρθρο 4α ως προαιρετικούς και ορισμένους άλλους ως υποχρεωτικούς.

- **Απουσία διττού αξιοποίνου (άρθρο 4 παράγραφος 1)**

Η εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης μπορεί να μην γίνεται δεκτή όταν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 (βλ. 3.7.2.), η πράξη λόγω της οποίας εκδίδεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, δεν συνιστά αξιόποινη πράξη κατά το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης[76], εξαιρουμένων των αξιόποινων πράξεων που σχετίζονται με φόρους, τέλη, τελωνεία και συνάλλαγμα (φορολογικά αδικήματα). Επιπλέον, το άρθρο 4 παράγραφος 1 αφορά μόνον αξιόποινες πράξεις που δεν καλύπτονται από τον κατάλογο των 32 αξιόποινων πράξεων, για τα οποία ο έλεγχος του διττού αξιοποίνου καταργείται εάν πληρούται το κατώτατο όριο των τριών ετών[77] (άρθρο 2 παράγραφος 2).

Σε μικρό αριθμό κρατών μελών, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστεί η σχετική διάταξη, παρότι το άρθρο 2 παράγραφος 4 έχει μεταφερθεί (βλ. 3.7.1.). Ορισμένα κράτη μέλη μετέφεραν το άρθρο 4 παράγραφος 1 ως προαιρετικό λόγο και αρκετά κράτη μέλη μετέφεραν το άρθρο 4 παράγραφος 1 ως υποχρεωτικό λόγο μη εκτέλεσης.

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο την εξαίρεση περί φορολογικών αδικημάτων που σχετίζονται με φόρους, τέλη, τελωνεία και συνάλλαγμα. Εντούτοις, ορισμένα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει την εξαίρεση μόνο εν μέρει (παραλείποντας, για παράδειγμα, την αναφορά σε «τελωνεία και συνάλλαγμα»). Μικρός αριθμός κρατών μελών δεν έχει μεταφέρει ρητώς στο εθνικό του δίκαιο την εξαίρεση περί φορολογικών αδικημάτων. Επιπλέον, σε ένα κράτος μέλος, τα φορολογικά αδικήματα τελούν ρητώς υπό την επιφύλαξη της ομοιότητας των φόρων και των τελών στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος και εκτέλεσης, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για ποινή στερητική της ελευθερίας διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών (μη λαμβανομένων υπόψη των επιβαρυντικών στοιχείων) στο κράτος μέλος εκτέλεσης.

Μικρός αριθμός κρατών μελών έχει επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις (βλ. 3.7.2.).

- **Εκκρεμής ποινική δίωξη στο κράτος μέλος εκτέλεσης (άρθρο 4 παράγραφος 2)**

Η εκτέλεση μπορεί να μην γίνεται δεκτή όταν το πρόσωπο για το οποίο εκδίδεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης διώκεται στο κράτος μέλος εκτέλεσης για την ίδια πράξη με εκείνη στην οποία βασίζεται το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.

Όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 4 παράγραφος 2. Τα περισσότερα κράτη μέλη το έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο ως προαιρετικό λόγο μη εκτέλεσης, εξαιρουμένων των κρατών μελών όπου είναι υποχρεωτικός ή εν μέρει υποχρεωτικός (π.χ. ένα κράτος μέλος προβλέπει ευνοϊκή αντιμετώπιση των υπηκόων του ορίζοντας ότι ο λόγος μη εκτέλεσης είναι υποχρεωτικός για τους υπηκόους του και προαιρετικός για τους υπηκόους τρίτων χωρών). Για παράδειγμα, ένα κράτος μέλος έχει εξαρτήσει τον λόγο από την προϋπόθεση να είναι σαφές ότι η ποινική διαδικασία μπορεί να διεξαχθεί πιο εύκολα στο κράτος μέλος εκτέλεσης.

[76] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 2017, *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, σκέψεις 38 και 49.
[77] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαρτίου 2020, *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, σκέψη 42.

- **Ποινική δίωξη για την ίδια αξιόποινη πράξη αδύνατη στο κράτος μέλος εκτέλεσης (άρθρο 4 παράγραφος 3)**

Για τη μεταφορά του άρθρου 4 παράγραφος 3 απαιτείται να γίνει διάκριση μεταξύ τριών περιπτώσεων: οι δικαστικές αρχές εκτέλεσης του κράτους μέλους αποφάσισαν είτε να μην ασκήσουν δίωξη για την αξιόποινη πράξη που αποτελεί το αντικείμενο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης είτε να παύσουν τη δίωξη ή ο καταζητούμενος έχει δικασθεί τελεσιδίκως για τις αυτές πράξεις σε κράτος μέλος, με αποτέλεσμα να κωλύεται η μεταγενέστερη άσκηση δίωξης.

Μόνο ένα κράτος μέλος δεν έχει μεταφέρει το άρθρο 4 παράγραφος 3 στο εθνικό του δίκαιο. Τα μισά κράτη μέλη το έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο ως προαιρετικό λόγο μη εκτέλεσης. Άλλα κράτη μέλη το έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο ως υποχρεωτικό λόγο, εκτός από λίγα κράτη μέλη που έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο κάποιες από τις τρεις εναλλακτικές προϋποθέσεις ως προαιρετικές και κάποιες ως υποχρεωτικές. Επιπλέον, ορισμένα από αυτά τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει μόνο εν μέρει στο εθνικό τους δίκαιο τις τρεις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3.

- **Παραγραφή της δίωξης ή της ποινής (άρθρο 4 παράγραφος 4)**

Η εκτέλεση μπορεί να μην γίνεται δεκτή όταν έχει επέλθει παραγραφή της ποινικής δίωξης ή της ποινής σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους εκτέλεσης και οι πράξεις ανάγονται στην αρμοδιότητα αυτού του κράτους μέλους σύμφωνα με το ποινικό του δίκαιο.

Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη, εξαιρουμένου ενός, έχουν μεταφέρει το άρθρο 4 παράγραφος 4 στο εθνικό τους δίκαιο. Ένα κράτος μέλος έχει κάνει αναφορά στην παρέλευση του χρόνου. Αρκετά κράτη μέλη έχουν καταστήσει αυτό τον λόγο μη εκτέλεσης υποχρεωτικό.

- **Τελεσίδικη απόφαση σε τρίτη χώρα – η αρχή «ne bis in idem» σε διακρατικό επίπεδο (άρθρο 4 παράγραφος 5)**

Η εκτέλεση μπορεί να μην γίνεται δεκτή όταν από τις πληροφορίες που διαθέτει η δικαστική αρχή εκτέλεσης προκύπτει ότι ο καταζητούμενος έχει δικασθεί τελεσιδίκως για τις ίδιες πράξεις σε τρίτη χώρα (η απαίτηση idem), υπό τον όρο ότι, σε περίπτωση καταδίκης, η καταδίκη έχει εκτιθεί ή εκτίεται ή δεν μπορεί να εκτιθεί πλέον σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας της καταδίκης (απαιτήσεις επιβολής).

Όλα τα κράτη μέλη, εξαιρουμένου ενός, έχουν μεταφέρει το άρθρο 4 παράγραφος 5 στο εθνικό τους δίκαιο. Περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη το έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο ως προαιρετικό λόγο μη εκτέλεσης και τα υπόλοιπα ως υποχρεωτικό λόγο. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο μόνο εν μέρει τις τρεις εναλλακτικές προϋποθέσεις σχετικά με την επιβολή.

- **Το κράτος μέλος εκτέλεσης αναλαμβάνει την εκτέλεση της ποινής (άρθρο 4 παράγραφος 6)**

Σε περίπτωση που το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει εκδοθεί προς τον σκοπό της εκτέλεσης ποινής ή μέτρου ασφαλείας, στερητικών της ελευθερίας, και ο καταζητούμενος διαμένει στο κράτος μέλος εκτέλεσης, ή είναι υπήκοος ή κάτοικός του, η δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να εξετάζει αν είναι δυνατή η εκτέλεση της ποινής

στο οικείο κράτος μέλος, αντί της παράδοσης του προσώπου στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος[78]. Οι όροι «κάτοικος» και «διαμένει» στο άρθρο 4 παράγραφος 6 πρέπει να οριστούν ομοιόμορφα, δεδομένου ότι αφορούν αυτοτελείς έννοιες του δικαίου της ΕΕ[79].

Μικρός αριθμός κρατών μελών δεν έχει μεταφέρει το άρθρο 4 παράγραφος 6 στο εθνικό του δίκαιο. Άλλα κράτη μέλη το έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο με διάφορους τρόπους, δεδομένου ότι το προσωπικό πεδίο μεταφοράς του άρθρου 4 παράγραφος 6 ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό.

Μόνο ορισμένα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει το άρθρο 4 παράγραφος 6 στο εθνικό τους δίκαιο ως προαιρετικό λόγο μη εκτέλεσης. Τα περισσότερα κράτη μέλη το έχουν καταστήσει υποχρεωτικό[80] ή εν μέρει υποχρεωτικό, καθώς ορισμένα εξ αυτών κάνουν διάκριση μεταξύ των υπηκόων τους και των υπηκόων τρίτων χωρών[81] (κατοίκων) προβλέποντας έναν υποχρεωτικό λόγο μη εκτέλεσης για τους υπηκόους τους και έναν προαιρετικό λόγο για τους κατοίκους, ή μη προβλέποντας καμία διάταξη για τους κατοίκους. Ορισμένα κράτη μέλη προσδιόρισαν περαιτέρω την κατάσταση της διαμονής (π.χ. μόνιμη διαμονή[82] διάρκειας 2 ή 5 ετών, άδεια διαμονής[83]). Επιπλέον, ένα κράτος μέλος έχει μεταφέρει το άρθρο 4 παράγραφος 6 προβλέποντας ότι ισχύει μόνο για τους πολίτες της ΕΕ, αποκλείοντας κατά αυτό τον τρόπο τους υπηκόους τρίτων χωρών. Από την άλλη πλευρά, ένα κράτος μέλος κάνει ρητή αναφορά στα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί άσυλο. Λίγα μόνο κράτη μέλη έχουν μεταφέρει το άρθρο 4 παράγραφος 6 στο εθνικό τους δίκαιο ώστε να καλύψουν επίσης τα πρόσωπα που κατοικούν σε αυτά.

- **Εξωεδαφικότητα (αξιόποινες πράξεις διαπραχθείσες εκτός του εδάφους του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος) (άρθρο 4 παράγραφος 7)**

Η εκτέλεση μπορεί να μην γίνεται δεκτή όταν το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης αφορά αξιόποινες πράξεις οι οποίες:

α) κατά το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης θεωρούνται ότι διεπράχθησαν εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφός του κράτους μέλους εκτέλεσης ή σε εξομοιούμενο προς αυτό τόπο·

ή

[78] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, σκέψεις 21 έως 24· απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2018, *Sut*, C-514/17, ECLI:EU:C:2018:1016, σκέψεις 34 έως 38 και απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 2019, *Popławski* II, C- 573/17, *ECLI*:EU:C:2019:530.
Βλ. απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε ποινικές αποφάσεις οι οποίες επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας ή μέτρα στερητικά της ελευθερίας, για το σκοπό της εκτέλεσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 327 της 5.12.2008, σ. 27)· Εγχειρίδιο για τη μεταφορά καταδίκων και ποινών στερητικών της ελευθερίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ΕΕ C 403 της 29.11.2019, σ. 2: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC1129(01)&from=EL, σ. 34.

[79] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2008, *Kozłowski*, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437, σκέψεις 46 και 54.

[80] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 2017, *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, σκέψη 21.

[81] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Σεπτεμβρίου 2012, *Lopes da Silva Jorge*, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517, σκέψεις 52 και 59.

[82] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Οκτωβρίου 2009, *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, σκέψη 74.

[83] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Οκτωβρίου 2009, *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, σκέψη 53.

β) διεπράχθησαν εκτός του εδάφους του κράτους μέλους έκδοσης του εντάλματος και το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης δεν επιτρέπει τη δίωξη για τα ίδια αδικήματα που διαπράττονται εκτός του εδάφους του.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο μόνο έναν από τους δύο λόγους.

Λίγα κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο τον λόγο που αναφέρεται στο στοιχείο α). Περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο τον λόγο που αναφέρεται στο στοιχείο α) ως προαιρετικό λόγο μη εκτέλεσης. Επιπλέον, ορισμένα από αυτά τα κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει ρητώς στο εθνικό τους δίκαιο τη διατύπωση «εξ ολοκλήρου ή εν μέρει» και/ή «εξομοιούμενο προς αυτό τόπο».

Μικρός αριθμός κρατών μελών δεν έχει μεταφέρει στο εθνικό του δίκαιο τον λόγο που αναφέρεται στο στοιχείο β). Περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη μετέφεραν αυτήν τη διάταξη ως προαιρετικό λόγο μη εκτέλεσης.

- **Ερήμην δίκες (άρθρο 4α)**

Το άρθρο 4α προβλέπει έναν προαιρετικό λόγο μη εκτέλεσης για περιπτώσεις όπου μια δικαστική αρχή εκτέλεσης έχει λάβει ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης το οποίο αφορά την εκτέλεση ποινής ή μέτρου ασφαλείας, στερητικών της ελευθερίας, που επιβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασίας στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος στην οποία δεν παρέστη το ενδιαφερόμενο πρόσωπο[84] (απόφαση που εκδόθηκε ερήμην). Ωστόσο, αυτή η επιλογή συνοδεύεται από τέσσερις εξαιρέσεις όπου μια δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που βασίζεται σε απόφαση η οποία εκδόθηκε ερήμην[85].

Τα μισά κράτη μέλη έχουν μεταφέρει το άρθρο 4α στο εθνικό τους δίκαιο ως υποχρεωτικό λόγο μη εκτέλεσης, ενώ τα υπόλοιπα μισά το έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο ως προαιρετικό λόγο. Όσον αφορά τις τέσσερις εξαιρέσεις, σε αρκετά κράτη μέλη δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις. Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία μετέφεραν στο εθνικό τους δίκαιο τις τέσσερις εξαιρέσεις, οι ελάχιστοι δικονομικοί κανόνες που ορίζονται σε αυτές τις εξαιρέσεις δεν έχουν μεταφερθεί ρητώς στο εθνικό τους δίκαιο. Αυτοί οι κανόνες περιλαμβάνουν αυτοτελείς έννοιες του δικαίου της ΕΕ[86], οι οποίες αφορούν ιδίως «την κλήτευση αυτοπροσώπως», «την πραγματική και επίσημη ενημέρωση» ή «την τέλεση εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης».

3.9. Εγγυήσεις που παρέχονται από το κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος (άρθρο 5)

Το άρθρο 5 προβλέπει ότι η εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης από τη δικαστική αρχή εκτέλεσης μπορεί να εξαρτηθεί, κατά το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης, από ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες καθορίζονται εξαντλητικά στο

[84] Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Αυγούστου 2017, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:629 και *Tupikas*, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628 και απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2017, *Ardic*, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026.

[85] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2013, *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2008:107, σκέψεις 51 και 52.

[86] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Μαΐου 2016, *Dworzecki*, C-108/16, ECLI:EU:C:2016:346, σκέψη 32.

άρθρο 5[87]. Οι εν λόγω προϋποθέσεις μπορεί να αφορούν την επανεξέταση ποινής ισόβιας κάθειρξης ή τη διαμεταγωγή[88] ημεδαπών και κατοίκων στο κράτος μέλος εκτέλεσης για να εκτίσουν στερητικές της ελευθερίας ποινές που τους έχουν επιβληθεί στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος.

Πάνω από τα μισά κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο την επιλογή η εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης να εξαρτηθεί από την προϋπόθεση επανεξέτασης ποινής ισόβιας κάθειρξης ή μέτρου ασφαλείας στερητικού της ελευθερίας εφ' όρου ζωής. Επιπλέον, η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών έχει μεταφέρει στο εθνικό της δίκαιο τη δυνατότητα εξάρτησης της εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης από την προϋπόθεση της διαμεταγωγής ημεδαπών και κατοίκων, μετά την ακρόασή τους, στο κράτος μέλος εκτέλεσης ώστε να εκτίσουν τη στερητική της ελευθερίας ποινή ή το στερητικό της ελευθερίας μέτρο ασφαλείας που θα απαγγελθεί εναντίον τους στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει αυτήν τη δυνατότητα μόνο εν μέρει στο εθνικό τους δίκαιο, καθώς δεν έχουν προβλέψει με σαφήνεια ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πρέπει να διαμεταχθεί μετά την ακρόασή του. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη προβλέπουν προτιμησιακή μεταχείριση για τους υπηκόους τους.

3.10. Δικονομικά δικαιώματα του καταζητουμένου (άρθρο 11, άρθρο 13 παράγραφος 2, άρθρο 14 και άρθρο 23 παράγραφος 5)

Η απόφαση-πλαίσιο αναγνωρίζει στον καταζητούμενο διάφορα δικονομικά δικαιώματα. Σύμφωνα με το άρθρο 11, ο καταζητούμενος δικαιούται να ενημερωθεί για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και το περιεχόμενό του, καθώς και για τη δυνατότητα να συγκατατεθεί στην παράδοσή του, και έχει το δικαίωμα να προσφύγει στις υπηρεσίες νομικού παραστάτη και διερμηνέα. Τα δικαιώματα αυτά πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης. Επιπλέον, οι οδηγίες σχετικά με τα ελάχιστα δικονομικά δικαιώματα έχουν συμπληρώσει και έχουν ενισχύσει τα δικαιώματα που παρέχονται με την απόφαση-πλαίσιο[89].

Όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 11. Εντούτοις, σε λίγα κράτη μέλη, οι απαιτήσεις μεταφέρθηκαν μόνο εν μέρει στο εθνικό τους δίκαιο ή δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν όλα τα σχετικά στοιχεία (π.χ. δεν υφίστανται ρητές διατάξεις που να απαιτούν την ενημέρωση του καταζητουμένου σχετικά με τη δυνατότητα συγκατάθεσης για παράδοση ή ο καταζητούμενος ενημερώνεται μόνο κατά την είσοδο σε εγκατάσταση κρατήσεως).

Επιπλέον, διάφορες διατάξεις της απόφασης-πλαισίου αναγνωρίζουν στον καταζητούμενο ελάχιστα δικονομικά δικαιώματα, και ειδικότερα:

- Το άρθρο 13 παράγραφος 2 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ούτως ώστε οι συνθήκες υπό τις οποίες δίνονται η συγκατάθεση και η παραίτηση από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας (που αναφέρονται στο άρθρο 27 παράγραφος 2) να δείχνουν ότι το πρόσωπο το

[87] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 2013, *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, σκέψη 38· απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 2016, *Aranyosi και Căldăraru*, C-404/15 και C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, σκέψη 80 και απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 2015, *Lanigan*, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, σκέψη 36.

[88] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 2020, *SF*, C-314/18, ECLI:EU:C:2020:191.

[89] βλ. 1.1 σ.1 και απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 2019, *XD*, C-625/19, ECLI:EU:C:2019:1078 PPU, σκέψη 55.

πράττει εκουσίως και έχοντας πλήρη επίγνωση των σχετικών συνεπειών ενώπιον της αρχής εκτέλεσης. Προς τούτο, ο καταζητούμενος πρέπει να έχει το δικαίωμα να επικουρείται από νομικό παραστάτη. Όλα τα κράτη μέλη μετέφεραν το άρθρο 13 παράγραφος 2 στο εθνικό τους δίκαιο. Ωστόσο, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι διατυπώσεις «εκουσίως» και «πλήρη επίγνωση των συνεπειών» στην εθνική νομοθεσία ορισμένων κρατών μελών. Παρεμφερή ζητήματα εντοπίστηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη όσον αφορά την παραίτηση από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος έπειτα από παράδοση [άρθρο 27 παράγραφος 3 στοιχείο στ)].

- Το άρθρο 14 προβλέπει ότι, εφόσον ο συλληφθείς δεν συγκατατίθεται στην παράδοσή του, έχει δικαίωμα ακρόασης από τη δικαστική αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης, σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους εκτέλεσης[90]. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη μετέφεραν ορθά το άρθρο 14 στο εθνικό τους δίκαιο.

- Το άρθρο 23 παράγραφος 5 προβλέπει ότι, κατά την παρέλευση των προθεσμιών για την παράδοση, ο καταζητούμενος πρέπει να απολύεται[91]. Τα περισσότερα κράτη μέλη μετέφεραν ορθά το άρθρο 23 παράγραφος 5 στο εθνικό τους δίκαιο. Ωστόσο, ένα κράτος μέλος περιλαμβάνει ρητώς τη δυνατότητα η αρχή εκτέλεσης να παρατείνει μονομερώς την κράτηση του καταζητουμένου για 10 ημέρες προτού συμφωνήσει νέα ημερομηνία και ώρα με την αρχή έκδοσης (βλ. 3.14.). Σε μικρό αριθμό κρατών μελών, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις.

3.11. Προνόμια και ασυλίες (άρθρο 20)

Το άρθρο 20 της απόφασης-πλαισίου αφορά τα προνόμια και τις ασυλίες στα οποία μπορεί να βασίζεται ο καταζητούμενος. Λιγότερα από τα μισά κράτη μέλη μετέφεραν τη διάταξη κατά τρόπο πλήρη και σύμμορφο. Στα υπόλοιπα κράτη μέλη, σημειώθηκε μεταφορά μόνο εν μέρει (π.χ. δεν έχει γίνει ρητή αναφορά στο ζήτημα των προνομίων) ή δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις (π.χ. η διαδικασία υποβολής αίτησης για άρση προνομίων ή εξαιρέσεων).

3.12. Συγκατάθεση για παράδοση, κανόνας της ειδικότητας και παραίτηση από το ευεργέτημα αυτού (άρθρα 13 και 27)

Γενικά, πρόσωπο το οποίο παραδόθηκε δεν διώκεται ποινικώς, καταδικάζεται ή άλλως πως στερείται της ελευθερίας του για αξιόποινη πράξη διαπραχθείσα πριν από την παράδοσή του πέραν εκείνης για την οποία παραδόθηκε. Αυτός είναι ο κανόνας της ειδικότητας, που προβλέπεται στο άρθρο 27 της απόφασης-πλαισίου[92].

[90] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Ιανουαρίου 2013, *Radu*, C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, σκέψεις 41 και 42.
[91] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιανουαρίου 2017, *Vilkas*, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39, σκέψεις 70 έως 73.
[92] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Δεκεμβρίου 2008, *Leymann και Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669 και απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Δεκεμβρίου 2018, *IK*, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, σκέψεις 59 έως 61.

Η απόφαση-πλαίσιο παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κοινοποιούν ότι στις σχέσεις τους με άλλα κράτη μέλη που έχουν προβεί στην ίδια κοινοποίηση, παραιτούνται από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας, εκτός εάν, σε συγκεκριμένη περίπτωση, η δικαστική αρχή εκτέλεσης ορίσει άλλως στην απόφασή της για την παράδοση. Βάσει των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, μόνο τρία κράτη μέλη έχουν αποστείλει τέτοιες κοινοποιήσεις.

Επιπλέον, το άρθρο 27 παράγραφος 3 προβλέπει αρκετές εξαιρέσεις στον κανόνα της ειδικότητας, μία εκ των οποίων είναι η παραίτηση από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας από τον καταζητούμενο, σύμφωνα με το άρθρο 13.

Ο καταζητούμενος έχει τη δυνατότητα να συγκατατεθεί να παραδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 13. Εάν ο συλληφθείς δηλώσει ότι συγκατατίθεται να παραδοθεί, η συγκατάθεση αυτή και, ενδεχομένως, η ρητή παραίτηση από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας δίνονται ενώπιον της δικαστικής αρχής εκτέλεσης, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης. Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει ορθώς το άρθρο 13 στο εθνικό τους δίκαιο. Εντούτοις, σε μικρό αριθμό κρατών μελών, ο καταζητούμενος χάνει αυτομάτως την προστασία που προσφέρει ο κανόνας της ειδικότητας σε περιπτώσεις όπου έχει συγκατατεθεί να παραδοθεί. Κατά συνέπεια, ο καταζητούμενος δεν έχει πλέον λόγο όσον αφορά την άρση της προστασίας που προσφέρει ο κανόνας της ειδικότητας. Σε ορισμένα κράτη μέλη, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι διατάξεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο ή η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο είναι μόνο μερική λόγω του ότι δεν προβλέπεται ρητώς η παραίτηση από το ευεργέτημα του κανόνα της ειδικότητας.

Λίγα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει τη δυνατότητα ανάκλησης τόσο της συγκατάθεσης όσο και της παραίτησης από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Μικρός αριθμός κρατών μελών έχει εφαρμόσει μόνο την επιλογή ανάκλησης της συγκατάθεσης. Στην πλειονότητα των κρατών μελών, η συγκατάθεση για παράδοση και η παραίτηση δεν μπορούν να ανακληθούν.

Σε αυτό το πλαίσιο, σε ορισμένα κράτη μέλη, είναι δυνατή η προσφυγή κατά απόφασης για την παράδοση καταζητουμένου, ακόμη και όταν το πρόσωπο συγκατατίθεται να παραδοθεί.

3.13. Προθεσμία και διαδικασία της απόφασης εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 15 παράγραφος 1 και άρθρο 17)

Η απόφαση εκτέλεσης πρέπει καταρχήν να λαμβάνεται εντός αυστηρών προθεσμιών[93], όπως καθορίζεται στην απόφαση-πλαίσιο (άρθρο 15 παράγραφος 1). Παρά αυτές τις προθεσμίες, για την εξέταση και την εκτέλεση όλων των ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης πρέπει να ακολουθείται διαδικασία επείγοντος (άρθρο 17 παράγραφος 1). Ωστόσο, δεν έχουν μεταφέρει όλα τα κράτη μέλη ρητώς αυτή την απαίτηση στο εθνικό τους δίκαιο.

Εάν ο καταζητούμενος **έχει συγκατατεθεί στην παράδοσή του**, η οριστική απόφαση για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης θα πρέπει να λαμβάνεται εντός δέκα ημερών μετά τη συγκατάθεση (άρθρο 17 παράγραφος 2). Τα κράτη μέλη στην

[93] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαΐου 2013, *Jeremy F*, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, σκέψη 62 και απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 2015, *Lanigan*, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, σκέψεις 32 και 33.

πλειονότητά τους έχουν μεταφέρει ορθά την εν λόγω διάταξη στο εθνικό τους δίκαιο· σε δύο κράτη μέλη δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι διατάξεις για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο.

Εάν ο καταζητούμενος **δεν έχει συγκατατεθεί στην παράδοσή του**, η οριστική απόφαση για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης θα πρέπει να λαμβάνεται εντός 60 ημερών από τη σύλληψη του καταζητουμένου (άρθρο 17 παράγραφος 3). Η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών έχει μεταφέρει ορθά την εν λόγω διάταξη στο εθνικό της δίκαιο. Ένα κράτος μέλος δεν έχει μεταφέρει στο εθνικό του δίκαιο την προθεσμία των 60 ημερών. Επιπλέον, λίγα κράτη μέλη προβλέπουν εναλλακτικά ότι η προθεσμία των 60 ημερών ξεκινά είτε την ημέρα της σύλληψης είτε την ημέρα της πρώτης ανάκρισης.

Λίγα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει την προθεσμία των 10 και/ή των 60 ημερών ως μη υποχρεωτική.

Κατ' εξαίρεση, όταν σε μια συγκεκριμένη περίπτωση το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης δεν μπορεί να εκτελεστεί εντός των ισχυουσών προθεσμιών, αυτές μπορούν να παραταθούν για επιπλέον 30 ημέρες. Στην περίπτωση αυτή, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει να ενημερώσει αμέσως τη δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης (άρθρο 17 παράγραφος 4).

Λιγότερα από τα μισά κράτη μέλη μετέφεραν πλήρως την εν λόγω διάταξη στο εθνικό τους δίκαιο. Η πλειονότητα των κρατών μελών τη μετέφερε μόνο εν μέρει (π.χ. ο άμεσος χαρακτήρας της κοινοποίησης δεν αντανακλάται ρητώς· οι λόγοι της καθυστέρησης δεν απαιτείται να παρέχονται· γίνεται μόνο αναφορά στην προθεσμία δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 3, ενώ η προθεσμία των 10 ημερών που προβλέπεται στο άρθρο 17 παράγραφος 2 δεν καλύπτεται). Σε μικρό αριθμό κρατών μελών, δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις.

Επιπλέον, σε ορισμένα κράτη μέλη, τα προβλήματα με την τήρηση των προθεσμιών που καθορίζονται στην απόφαση-πλαίσιο φαίνεται να οφείλονται επίσης στη χρονοβόρα διαδικασία προσφυγής[94]. Δεν κατέστη δυνατόν να εντοπιστούν οι σχετικές διατάξεις για τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής για όλα τα κράτη μέλη. Ορισμένα κράτη μέλη, ωστόσο, προβλέπουν πράγματι αυστηρές προθεσμίες για τη διαδικασία προσφυγής.

Εφόσον η δικαστική αρχή εκτέλεσης δεν έχει λάβει οριστική απόφαση για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης[95], πρέπει να εξασφαλίζει ότι εξακολουθούν να συντρέχουν οι απαραίτητες ουσιαστικές προϋποθέσεις ώστε να είναι δυνατή η παράδοση προσώπων (άρθρο 17 παράγραφος 5). Σημαντικός αριθμός κρατών μελών μετέφερε ορθά το άρθρο 17 παράγραφος 5 στο εθνικό του δίκαιο. Ένα κράτος μέλος, ωστόσο, προβλέπει μια γενική και άνευ όρων υποχρέωση απόλυσης καταζητουμένου που έχει συλληφθεί βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης μόλις παρέλθει διάστημα 90 ημερών από τη σύλληψη του συγκεκριμένου προσώπου[96].

Το άρθρο 17 παράγραφος 7 προβλέπει ότι όταν, εκτάκτως, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να τηρήσει τις ισχύουσες προθεσμίες, ενημερώνει σχετικά την Eurojust[97], αναφέροντας

[94] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Μαΐου 2013, *Jeremy F*, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358.
[95] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 2015, *Lanigan*, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, σκέψεις 58 έως 61.
[96] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Φεβρουαρίου 2019, *TC*, C-492/18 PPU, ECLI:EU:C:2019:10.8.
[97] Στην πράξη, το ποσοστό ενημέρωσης είναι σχετικά χαμηλό.

τους λόγους της καθυστέρησής του. Επιπλέον, ένα κράτος μέλος το οποίο έχει υποστεί επανειλημμένες καθυστερήσεις από άλλο κράτος μέλος στην εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, ενημερώνει σχετικά το Συμβούλιο με σκοπό να γίνει αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται η παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Σε περισσότερα από τα μισά κράτη μέλη, η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο έχει πραγματοποιηθεί κατά τρόπο πλήρη και σύμμορφο. Άλλα κράτη μέλη μετέφεραν μόνο εν μέρει το άρθρο 17 παράγραφος 7 στο εθνικό τους δίκαιο (π.χ. αναφερόμενα μόνο στην προθεσμία των 60 ημερών ή μη επιβάλλοντας υποχρέωση ενημέρωσης της Eurojust).

3.14. Προθεσμία παράδοσης του προσώπου (άρθρο 23 παράγραφοι 1 έως 4)

Η προθεσμία παράδοσης του καταζητουμένου αρχίζει να τρέχει αμέσως μετά τη λήψη της οριστικής απόφασης σχετικά με την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Οι ενδιαφερόμενες αρχές πρέπει να ρυθμίζουν και να συμφωνούν την παράδοση του προσώπου το ταχύτερο δυνατόν (άρθρο 23 παράγραφος 1). Σε κάθε περίπτωση, η παράδοση πρέπει να λάβει χώρα το αργότερο δέκα ημέρες αφότου εκδόθηκε η οριστική απόφαση για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (άρθρο 23 παράγραφος 2). Στο άρθρο 23 παράγραφοι 3 και 4 προβλέπεται αντίστοιχα παράταση των προθεσμιών σε περιπτώσεις όπου η παράδοση του καταζητουμένου εντός του διαστήματος των 10 ημερών αποδεικνύεται αδύνατη λόγω ανωτέρας βίας σε ένα από τα κράτη μέλη[98] ή σε περιπτώσεις όπου συντρέχουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι.

Σε γενικές γραμμές, μόνο ορισμένα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει την προθεσμία παράδοσης κατά τρόπο συνολικά σύμμορφο. Στα περισσότερα κράτη μέλη, τα κύρια στοιχεία του άρθρου 23 παράγραφοι 1 έως 4 δεν μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο (π.χ. η διαδικασία του επείγοντος, οι υποχρεωτικές προθεσμίες και ο υπολογισμός τους· γίνεται αναφορά μόνο στις περιστάσεις στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος· εξαιρετικά στενός ή ευρύς ορισμός των «σοβαρών ανθρωπιστικών λόγων»).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Παρότι αναγνωρίζονται οι προσπάθειες που έχουν καταβάλει μέχρι στιγμής τα κράτη μέλη, το επίπεδο εφαρμογής της απόφασης-πλαισίου εξακολουθεί να μην είναι ικανοποιητικό σε ορισμένα κράτη μέλη. Σύμφωνα με την παρούσα αξιολόγηση, τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και μια συγκριτική ανάλυση με προηγούμενες εκθέσεις, ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν εφαρμόσει ορισμένες από τις προηγούμενες συστάσεις της Επιτροπής και τις συστάσεις που διατυπώθηκαν μετά τον 4ο γύρο αμοιβαίων αξιολογήσεων. Επιπλέον, φαίνεται ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν εφαρμόσει ακόμη κάποιες αποφάσεις του Δικαστηρίου.

Η ελλιπής και/ή μη ορθή μεταφορά της απόφασης-πλαισίου παρεμποδίζει την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης. Ο στόχος της ανάπτυξης ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης για όλους τους πολίτες της ΕΕ, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν μπορεί να επιτευχθεί εάν τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν ορθά τις πράξεις που έχουν συμφωνήσει.

Βλ. στατιστικά στοιχεία σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης: https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-el.do?init=true.

[98] Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιανουαρίου 2017, *Vilkas*, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αξιολογεί τη συμμόρφωση μεμονωμένων κρατών μελών με την απόφαση-πλαίσιο. Εάν το πρόβλημα δεν επιλυθεί, η Επιτροπή θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με την απόφαση-πλαίσιο σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ άλλων κινώντας διαδικασίες επί παραβάσει, όπου αυτό είναι αναγκαίο, σύμφωνα με το άρθρο 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.